

Українські ВІСТІ

UKRAINIAN
NEWS

ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА

Ціна 50 пф.

Число 23 (30).

27 червня 1946 р.

РІК II.

DIVIDE ET IMPERA!

Україну, в силу певних історично-непереможливих причин втягнуто в сферу дипломатичної гри і міжнародної політики. Українське питання стало фактом міжнародним.

Чим пояснити це? Може, українське питання, нарешті, знайшло в якомусь високому все-світньому ареопазі позитивне для себе розв'язання? Або, може, Україна стала міжнародним фактом завдяки великій Атлантичній Хартії народів, яка з паперу перейшла в реальне життя і тим самим дала лад, розпертому різними несправедливостями, світові? Ані те, ані друге. І все ж таки ми, як нація, стали фактом міжнародної політики, стали проблемою, над якою ламають і даматимуть собі голови всі ті, кому дорогий спокій і справедливість у цілому світі.

Де ж причина цього? Якщо спробуємо заглибитись і пошукати відповіді на це, то побачимо, що одною з основних причин, які нашу проблему поставили в світовій площині, є, насамперед, безкомпромісова і послідовна боротьба українського народу за свою свободу і державну незалежність, боротьба проти всіх і всіляких окупантів, проти всіх накинених нам зовні державних форм—чи то „Райхскомісаріят України“, чи якась інша маріонеткова форма. І вороги, і друзі—всі вже переконалися, що за незалежну Соборну Україну, за вищі принципи й ідеї, що лягли в основу відомої Атлантичної Хартії, борються і бореться український народ не одної якоїсь нашої провінції, а всіх колись розшматованих і розірваних земель наших. За це боролись—і велика українська еміграція в світі, і в краю суцільно патріоти. За це боролись всі українські політичні партії, від демократів починаючи й націоналістами, з одного боку, та комуністами, що їх очолювали Шумський, Хвильовий, Турянський, з другого—кінчаючи. За це боролись на всіх землях, під усіма режими й усіма можливими, в тих чи тих умовах, засобами. Така духовно-ідейна єдність українського народу в думанні і акції, що зростає стихійно, стала надто поважною силою в боротьбі. І з цієї сили не могли не рахуватися і вороги і, колись байдужі до нас, політики. Стало ясно, що коли нація є єдина в боротьбі за свою правду, свою волю і своє місце під сонцем, то жодна гвалтовна сила не в стані вже заперечити її. Наші вороги це зрозуміли. Тому вони вдалися до ще однієї відмінної тактики. Одні з них почали прикидатися друзями, визволителями і, навіть, будівниками України. Другі—добрими союзниками, дорадниками і навчителями. А всі разом, кожний на свій лад, намагалися (і намагаються) розкласти нас зсередини, розбити ту, стихійно наростаючу, силу єдності між нами, розсварити нас, поділити на «вищих» і «нижчих», на «культурних» і «ве-

культурних», на «європейців» «азіатів», на «віруючих» і «безбожників», нацькувати наддніпрянців на галичан, волиняків на буковинців і напакі,—отже, створити в наших лавах хаос, ненависть, самопоборювання, самопожирання. Це мало б цілковито ослабити нас як силу, розбити нашу єдність, розшматувати нас на Г. Г., Трансністрію і Райхскомісаріят та в цей спосіб зробити з нас підложжя панування раси завойовників. Divide et impera!—«Розділяй і пануй!»—Така була тактика і бойове гасло ворога. І він реалізував це—гасло не тільки силою панцерних кодон, а й зграєю вишколених пропагандистів і „вчених“. Коли адміністративно нас було розшматовано—Закарпаття відірвано було від Західної України, Західню—від Східної, Волинь—від Західної, Південні області—від Східних українських земель,—то, щоб привчити нас до цього, щоб обґрунтувати цю диявольську операцію над нами і щоб нас заставити повірити в доцільність такої операції,—зпрацювали на високу скалю „вчені“ із гімлерівських „дослідних інститутів“. У німецькій пресі почали з'являтися „досліди“, які доводили, що Закарпаття—то є прадавня земля королів мадярських, і ніяких претенсій українці до неї не повинні мати. У „Krakauer Zeitung“ за 1943 р., восени, з'явилися „учені“ фейлетони дуже поважного представника расистської науки, які трактували питання західних і східних українців. У цих фейлетонах безапеляційно було „доведено“, що західні українці—це зовсім не те, що східні. Це люди зовсім іншої культури, іншої ментальності і, головню, зовсім іншої мови. Мова західних українців має відмінний, від мови східно-української, корінь, відмінну, цілком свою, семантичну лінію розвитку.

Для чого це все робилося? Ясно: щоб розірвати нашу єдність. Не тільки адміністративну, а й духову (мова: інша ж мовна тенденція, інша ментальність!). Щоб розсварити і нацькувати нас одних на других, щоб виховати в одних наших людей погорду і зневагу до других. Зрештою—Divide et impera!—„Розділяй і пануй!“—щоб використати це розбиття сил і всіх нас—і „європейців“, і „азіатів“, і „вищих“, і „нижчих“, зробити посліп рабами. Добре, що ніхто з українців тоді не повірив подібним провокаціям німецьких „вчених“. Добре, що всі ми мали вже свідомість нерозривної, братерської, духової і мовної єдності всіх українців. Добре, що всі українці, незалежно, з яких теренів вони походили, збагнули свою однакову долю, відчули ще більшу ненависть до ворога, ще тісніше стиснули собі руки і в відповідь на це вороже нацькування організували—Українську Повстанську Армію. Це була гідна відповідь народу, що є свідомий сили своєї єдності.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ПАРИЖІ

Минулого четверга чотири міністри закордонних справ ухвалили вивести американські й англійські війська з Італії протягом трьох місяців після підписання італійського мирного договору. Советські військові частини повинні залишити Болгарію також про-

Події останніх років на наших землях примусили нас—кілька сот тисяч українських селян, робітників і інтелігенції з усіх етнографічних земель—залишити Батьківщину. Ми вийшли в світ, покинувши там усе найдорожче, найближче не з якоїсь примхи, не з якихось особистих мотивів чи егоїстичних розрахунків. Ні, ми вирушили у цю тяжку путь тому, що нова загибля і небезпека нависла над нашим народом, над нашою Батьківщиною. Ми пішли—щоб шукати правди і волі людини, боротися за неї і вибороти її. І якщо до нас прилипли й шкурники та спекулянти, безідейні пройдишві та кон'юнктуристи, то це болого само підсохне і одімре. Якщо ж би воно виявило живучість, то ми серед себе знайдемо потрібну кількість лопат і віників, щоб його вичистити і вивести з наших рядів. Наша мета ясна, велика. Щоб досягти її, щоб ідейно не зміліти, ми, політична еміграція, в усій своїй великій масі мусимо бути як моноліт єдиний і в думках, і у взаємостосунках, і в чині. Ми тут, на еміграції, мусимо політично ще й це змужніти, щоб свої особисті урази, амбіції і симпатії не плутали в справі загальнонаціональні. Ми можемо мати різні політичні переконання, ми можемо належати до різних партій, але разом з тим ми повинні завжди і всюди бути толерантними до своїх товаришів по боротьбі й еміграції, тобто, насамперед, бути українцями, а це значить—жити в єдності. Ворог, що переслідує нас, цього найбільше боїться. Його гасло „розділяй і пануй“ в дії. Він вживає і вживатиме всіх доступних і можливих йому засобів, щоб розкласти нас зсередини. Щоб посіяти серед нас недовір'я, незгоду, куткову взаємненависть. І якби хтось з нас особисто чи якийсь табір став жертвою цієї диявольської провокації і почав би розпалювати це взаємощування, то це був би чи не найбільший злочин проти нас самих, нашої ідеї і нашої Батьківщини. Але так не повинно бути! І так ніколи не буде! Велике всенародне горе, страждання і боротьба за волю Батьківщини об'єднали всіх нас: і наддніпрянців, і галичан, і буковинців, і волиняків, і закарпатців, і кубанців в єдину велику «націю в поході», що, свідома своєї мети, крокує по дивовижних руїнах Європи і вірить: єдність—наш прапор! єдністю переможемо!

Б. Подоляк.

тягом трьох місяців після підписання болгарського мирного договору.

На закритому засіданні 21. 6. міністри обмірковували питання італійських колоній. З огляду на те, що не досягнуто порозуміння, запропоновано відкласти питання колоній на 1 рік. На думку представників преси, таке рішення все ж краще, ніж неспішність конференції.

3 нюрнберзького процесу

Обвинувачений Альберт Шпеер, колишній німецький міністер озброєння і боеприпасів, у своїх зізнаннях перед військовим трибуналом розкрив цілу картину подій, що останнім часом відбувалися за німецькими урядовими кулісами. За його словами, Гітлер плянував віддати на знищення всі окуповані частини Європи, щоб „викликати“ остаточний „занепад богів“. Румунські нафтові джерела, нікелеві копальні Фінляндії, поля Угорщини, чехо-словацька промисловість, німецькі промислові споруди і транспорт—все це підлягало знищенню. Гітлер видав наказ до всіх окружних керівників і військових частин „провадити боротьбу далі, не жаліючи населення“. Німецьке населення, разом із чужинецькими робітниками і полоненими, повинно було пішки рухатись у глибину Райху. Гітлер повторював: „Якщо ми програємо війну, німецький народ загине. Не треба зважати на те, що йому потрібне для примітивного майбутнього життя. Навпаки, краще самому зруйнувати все, бо, коли німецький народ виявиться слабшим, тоді майбутнє належатиме виключно сильнішому східному народові. Ті, що залишаться після боротьби,

Міністри погодилися прискорити наради, щоб у п'ятницю закінчити свою роботу. Молотов відхилив Бернсову пропозицію скликати загальну мирову конференцію 15-го липня. У понеділок обмірковувалися питання італійсько-французьких та італійсько-австрійських кордонів. Засідання відбувається двічі на день.

будуть маловартісними, бо кращі загинули.“ „У своєму одчаї,—сказав Шпеер,—я не бачив іншого порядку, як усунути Гітлера. Я плянував замах отруйливими газами і хотів виконати його особисто, бо після 20-го липня тільки обмежене коло людей мало доступ до фюрера. До бункера, де сиділи Гітлер, Гебельс, Лей і Борман, могли заходити лише найближчі співпрацівники і то тільки після пильної контролю СС-ів“. Він, Шпеер, знав, як і де є в бункері отвір і фільтр для повітря, і хотів скерувати туди газ. Шпеер, підтверджують свідки,—нав'язав контакт з різними особами, щоб одержати отруйливий газ і видалити з бункера протигазовий фільтр. Але замах не вдалося здійснити, бо Гітлер наказав перебудувати бункер.

НОВИЙ УРЯД У ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ. Після довготривалих переговорів Бідо пощастило утворити новий французький уряд на основі коаліції трьох партій: поступових католиків, комуністів і соціалістів. Новий кабінет складається з 24 міністрів: з них 9 поступових католиків, 7 комуністів, 6 соціалістів; 1 міністра (прохарчування) ще не призначено.

ЗАСІДАННЯ УПРАВИ СУЖ

24 і 25. 6. 1946 р. в Авґсбурзі відбулося засідання Управи Спільки Українських Журналістів на еміграції—СУЖ. Засідання вів голова СУЖу Д-р Степан Баран. Розглянено було низку організаційних питань та ухвалено відповідні резолюції.

У справі нашої тутешньої еміграційної преси було одноголосно ухвалено:

«Найважливішою основою справжньої демократії є свобода і незалежність преси. Тому Спілька Українських Журналістів всіма засобами підтримує ті органи української преси, які прагнуть такої незалежності.

СУЖ осуджує всякі спроби будь-яких групових чи адміністративних чинників накидати незалежним органам української преси свою волю, вплив чи цензуру.»

У справі часопису „Наше Життя“ Управа СУЖу прийняла таку постанову:

„Управа Спільки Українських Журналістів на еміграції на своїйому засіданні дня 25. 6. 46., заслухавши інформації про стан часопису „Наше Життя“, на основі доложених документів, одноголосно стверджує,—часопис „Наше Життя“ є власністю Секції Журналістів.

ТЕРНИСТИМ ШЛЯХОМ

З моменту поневолення Української Церкви Московщиною в 1686 році, що було протиканонічним актом, бо зроблено під насильством світської влади Москви і Туреччини, почалося підпорядкування нашого церковного життя московському самодержавству, яке прагнуло якнайшвидше знищити різниці між українським народом та російським, щоб від української культури не залишилось і сліду, а скрізь, де панує російське самодержавство, діяв би тільки російський дух і російська людина. Почалося з того, що все, що було найдостойнішого в Українській Церкві, урядово переводилось до Московщини: єпископи, священники, дякони та співаки. Відтоді позбувся наш народ справжніх пастирів, а накинута йому царських наймитів, провідною ідеєю яких було якнайкраще догоджати „владі імущим“.

Покоління за поколінням сходили в могилу, і призабувалась давня утіха від церковних співів, від читання, від благовісництва, від цілої Богослужби, від активної діяльності в Братствах, в духовних школах, шпиталях. Забулася вся освіта, забулись усі звичайні церковні стародавні, а церква в Україні поволі перетворилася на знаряддя поневолення, визиску та безоглядної русифікації...

Так велося аж до початку 20 століття. Та ось почалася перша світова війна. Вибухла революція 1917 року. „Русь святая“, „народ богоносець“, не вагаючись, змінив ненависне самодержавство, змінив і його церковну ієрархію.

Та нові «владі імущі» принесли ще більші гоніння українській православної церкві.

Величні храми, що коштували народів дуже дорого, перестали їснувати: частково знищили їх, а більше—осквернили.

Що ж робить колишнє самодержавне „духовенство“ в Україні?

Спочатку чекали, щоб повернувся старий режим, а коли побачили, що повороту годі сподіватись, вони поділились на декілька течій.

Одні в ганебний спосіб зрікли свого „сану“ і пішли слугувати червоним „владакам“, які використали їх за „фахом“ у журналі „Безбожник“ та на посадах антирелігійних пропагандистів і агітаторів. Народ, бачачи вчорашнього попа сьогодні антирелігійним агітатором, не дивувався, бо піп своїм життям і раніше не виявляв належної поборності.

Другі—найбільш заскарузлі—лишилися при думці, що треба все таки витримати до часу, і зробились завзятими охоронцями старовини,—держались патріарха—і назвали себе „тихонівцями“ (ім'ям патріарха).

Треті—невелика кількість—подалися на Московщину. Четверта течія заснувала „живу Церкву“ і п'ята—Автономну Церкву.

Народ здебільшого був перейнятий революційними подіями, тим то відчувалась деяка байдужість до церковних справ. Але не всі забули традиції нашої рідної Соборноправної Церкви, і от уже 1919 року в Києві збирається Перша Всеукраїнська Церковна Рада, що на той час об'єднує чотири парафії, де священниками були українці, в душах яких ще не погас огонь віри в святі Христові заповіді, і їм належало відродити свою рідну національну Церкву, позбувшись московського намулу.

У московського патріарха жандармів тоді вже не було, а тому „владики“ почували себе не твердо, але те, що виходило від українців, вони рішучо відкидали.

Конче була потреба мати свій єпископат, котрий пішов би служити українському народові, а не панувати над ним. Серед московської ієрархії такого єпископату не знайшлося.

Через війну в Україні не можна було запровадити зв'язки з царгородським патріархом, або з грузинським екзархом. Кілька разів Всеукраїнська Православна Церковна Рада зверталась з проханням до київського екзарха митрополита Михаїла Єрмакова висвятити для Української Церкви двох єпископів. Відповідь була негативна.

Отож треба було шукати іншого шляху.

Найшлись мужі, які піднесли могутній голос, щоб рятувати батьківські звичаї і уклад церковний.

І Україна відгукнулася, не зважаючи ні на які труднощі того жажливого часу. Представники всього українського народу зібрались в серці України, в Києві, на Перший Всеукраїнський Церковний Собор духовенства і мирян і тоді знову звернулись, до того ж таки митрополита Михаїла Єрмакова із слізним проханням висвятити для нашої церкви двох найдостойніших священників на єпископи. Знову відмовлено. І от, після довгого і всебічного обговорення цього питання, Собор ухвалив виконати висвяту за прикладом Першоапостольської Церкви, як це практикувалось в перші віки християнства, що й було зроблено в незабутній для Української Автокефальної Православної Церкви день 10-23 жовтня 1921 року в предковичній святині нашої—Софіївському Соборі.

Сповнилися українські серця радістю духовною, бо знову була відроджена на догматичних засадах рідна Христова Церква, на чолі якої став великий подвижник митрополит Василь Липківський.

Диким виттям зустріли цю вістку московські „просвітители“. Як? Хто посміє? На якій підставі? Без нашого дозволу?.. І почали вони цей величний акт оскверняти своїми злими язиками. Та Господь, бачачи чисті серця українського народу, благословив своєю благодаттю відродити Церкву. Не минуло й двох років, як в Україні налічувалося вже 2200 церков, в яких на вимогу віруючих лунало слово рідною мовою.

Народ український горнувся до своєї рідної Церкви. Служби Божі відправлялись тут урочисто й велично. Церков зодали збільшувалося. Не було такого міста, де б не побував митрополит, якого всюди з радістю зустрічали люди, як великого благовістителя відродженої рідної Церкви. Та „просвітители“,

Виставка в Б.-Бадені

В 1943 р., під час посиленого бомбардування, з Берліну виїздила одна німецька сім'я. Все було спаковане. Лише на підлозі в кутку залишився стояти маленький гіпсовий бюст Моцарта. Німецька родина була дуже здивована, коли дівчина-українка (айне остарбайтерін), яка працювала тут за наймичку, запитала: «Може б ви продали мені цей бюст?» Здивована німкеня відповіла, що таку річ і продавати не випадає, бо є ще годинник, миски і попільниця. І віддала бюст Моцарта дівчині. Безперечно, німкеня ніяк не могла збагнути, чому ця „остарбайтерін“, ідучи на завод, не попрохала хліба, а лише бюст. Баден-Баден—мальовниче місто в горах, місто відпочинку

що зняли з себе „сан“ і посіли посади у „владі імущих“, почували себе в силі відплатити українському народові за хліб-сіль. Бувши до всього українського вороже наставлені, як і „владі імущі“, почали вони з того, що на церкви наклали надмірно високі державні податки, а коли громада церковна, люблячи свою церкву, сплачувала податок, тоді накидали контр-революцію єпископові, священникові, або церковному діячеві—наслідки від цього всім відомі. Так воно повелося з 1926 року. І на кінець 1936 р. з 36 єпископів нікого не залишилось. Прийнявши терновий вінець, всі пішли на тортури, страждання і зазнали мученицької смерті. Разом з ними загинуло кілька тисяч священників та кілька десятків тисяч мирян. Останнім часом такий самий розгром стався другої національної Церкви в Україні—Греко-Католицької Церкви в Галичині.

Проте жертви, понесені за нашу Церкву, не забудуться в народі українським ніколи. Життя та праця мучеників і страстотерпців за Українську Церкву назавжди будуть яскравим прикладом для наступних поколінь, як треба боронити свою прапрадідовську віру і рідну Церкву.

світової еліти і міжнародних зустрічей. Тепер тут, у залі Кургаву, під високим скляним дахом, розташовані експонати праць естонців, литовців, українців, латвійців, мадярів, поляків... Це все представники націй, яким на батьківщині не дають змоги сказати світові на повний голос про свої досягнення.

Українське малярство репрезентують 11 малярів. Тут виставлені картини Новаківського—„Катедра св. Юра“ і „Квіти“, портрет на акварелі Бутовича, прегарна картина Гоція «Осінь»; Гординського—„Музиканти“, акварелі і народні костюми, які особливо подобаються чисельним відвідувачам. Козак (Еко) представлений на виставці ілюстраціями до народних пісень, Кульчицький—дереворитами з циклу «Запорожці», Ласовський—чудовим жіночим портретом... Різьба Павлуся „Дівчина на березі“ знайшла загальне визнання.

На жаль, через брак місця, не можемо подати ширших відомостей про цікаві твори малярів інших національностей. Але одно можна сказати про всіх: майже всі ці речі створені за останні роки, здебільшого в дуже несприятливих, висловлюючись фігурально, „остарбайтерських“ умовах. Кому належить перше місце—тяжко сказати, бо в тісній залі не було змоги виставити всіх надісланих праць. Проте, одна обставина звертає увагу: в творчості українців—найбільше національних рис.

Третій відділ виставки організувала місцева УНРРА в формі базару. В цьому відділі продають оздоблені ляльки (головно, латвійські), серветки з українськими вишивками, картини різних малярів і т. ін.

Незабаром вся виставка переїздить до Парижу, щоб звідти поїхати до Брюсселю та Лондону.

Виставка вражає багаточисельних відвідувачів своєю красою та артистичним виконанням. Вона вражає також і великою життєвою енергією й любов'ю до мистецтва цих, тим часом обездолених людей, що їх ніяк не могла зрозуміти німкеня з Берліну.

Ю. ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ.

Подорожні зигзаги

(Продовження).

В почекальні натрапляємо на чехів, які чекають того ж поїзду, що й ми. Довідуємося від них, що Сталін договорився з Гітлером, що він забиратиме всіх чехів з Чехії до Руска, а в Чехії населять німців з Руска. Чому це їх тишить—важко зрозуміти...

Всідаючи до поїзду, пригадуєш часи російської революції. Стільки галасу й штовхотні—давно не доводилося зустрічати. Нумерованих місць в другій чи першій класі—купити нам вже не вдалося. Мусимо проштовхуватись до загального вагону. Всідаємо разом з чехами.

Вагон побудований так, що переділи розділено лише низькими плечками лавок. В цілому вагоні можна всіх бачити й чути. Подорожні—самі мужчини й пара старих жінок. Почувши від мого приятеля, що молоді жінки подорожують із закритими обличчями в окремому вагоні—надпоручник Попспіш зникає і за кілька хвилин вертається з розбитим вухом і носом. Пояснює, що він лише хотів подивитись, як улаштовано вагони для молодих жінок, а ті

«спрости» араби піймали на сходах і почали молотити...

Поїзд рушає. Рухається поволі, не поспішаючи. Подорожні всідають, всідають, але через пару годин—склад вагону більш-менш стабілізується. На одній станції всідає огрядний, але стрункий араб в жупанчику з погонами, чорний шапі з шліком, з карабіном, пістолем на поясі. Його супроводжують два вояки з карабінами. Араби звільняють для них лавку. Це—шейх якогось племені. На погонах у нього високий ранг—старшого капрала французького війська. В розмові з моїм супутником—шейх оповідає, що французи озброїли арабські племена вздовж турецького кордону.

На наступній станції всідає старий мулла в білесенькому халаті й такій же чалмі. За ним шанобливо ступають два молодих прислужники в халатах і тюрбейках. Шейх з вояками підводиться і уступають місце духовним, але їм знову звільняють лавку інші араби. Духовні скидають капці й сідають

на лавку, підобгавши під себе ноги. Мулла перебирає чотки. Галас в сусідніх переділках стихає. На обличчях відбивається пошана. Лише в другому кінці вагону, високий тенор, переходячи часом в фальцет, виводить безконечні арабські пісні. Мабуть, веселі або й пікантні, бо присутні там вибухають час-від-часу реготом. Співає розхристаний юнак, не арабського типу, білявий, з довгим кучерявим волоссям. Його обсіли молоді араби, притакують, приспівують, поплескують по повних литках і плечах...

Відчиняю вікно і висуваюсь на повітря. Поїзд рухається піщаною пустелею. Безкрая гола рівнина покрита сіро-блакитним шатром, оздоблена зірками й повним місяцем. Денну жовтневу спеку заступив свіжий холодок і лише зрідка поїзд попадає в полосу парко-теплого повітря.

Станція—пара невеличких будиночків, нічим не огорожених, з одного боку аж по вікна занесені піском. Поруч розляглася на піску череда верблюдів, що принесла на своїх горбах важкі тюки з бавовною. Витягнувши шиї, уважно розглядають поїзд. Лише один, мабуть, вперше побачив це диво, зірвався й здивовано впився очима в шпіння пари. Але звідкільсь лунає лівий голос погонича, і «корабель пус-

теді» покійно лягає. Коли на якийсь час затихає чмихання паротягу—запановує маестатична тиша. Тиша пустелі, що її приписують як ліки на хворі нерви.

Друга станція більша. Тобто, такі ж неогорожені будинки, лише більші, з критим пероном. Це вже якийсь «центр», хоч на обрії—ні одного будинку. Поблизу станції лежить зо три сотні осідланих верблюдів. Коли наближався поїзд, з-поміж них підвелася юрба арабів в широких білих бурнусях, з рупищами, шаблями, легкими списами. Якийсь відділ вільної арабської кінноти, вірніше—верблюдоїти.

З нашого вагону декілька висіло. На їх місця всідає старий араб в бурнусі й стара кістлява арабка з голярим носом, а ще гострішим поглядом чорних очей, що злодійкувато бігають. Широка тепла хустка з верблюжої вовни покриває її плечі і груди. Руки схрещені під хусткою, неначе щось тримає в них.

До вагону заходить кондуктор і просить квитки в тих, хто всів на цій станції. Араб показує свій. Арабка обережно висовує з-під хустки пальці з квитком. Та лише кондуктор наблизив руку до пальців арабки, з-під хустки, враз із грізним гарчанням, висуналися спочатку зуби, а потім голова чорно-

го пуцика. Кондуктор злякано відскочив, помахуючи рукою, на якій виступила кров. Зрозумівши, що сталося—він оскаженіло кричить на арабку, що вона хотіла провезти собаку без квитка, а собаки мають їхати в скриньках під вагонами. Арабка затуляє собаку хусткою і мовчить. На крик з'являється ще один кондуктор, потім ще один. Кричать всі три на все горло—стара ані пари з уст. Старий араб теж мовчить і злорадно-підсмішкливо дивиться на арабку. Хтось з подорожніх зауважує, що, може, вона не має грошей на собачий квиток. Хтось докидає—хай квиток купить чоловік. Кондуктор обертається до араба—той відсувається й поважніє.

— Це твоя жінка?
— Так, це моя жінка.
— Купи квиток для собаки!
— То не мій пес—то її пес.
— А що там довго розмовляти, —обізвася другий кондуктор,—відбрати собаку, викинути з поїзда і по всьому!
Всі троє накидаються на арабку. Пуцик починає несамовито гарчати і гавкати, арабка починає не своїм голосом скавувати. Шейх підводиться й підносить руку.
— Зупиніться!
Всі зупиняються й замовкають.
— Скільки коштує квиток для собаки?

Чого ми не добачаємо

Можна, на жаль, з цілковито певністю твердити, що інваліди наші... перебувають у стані «пасербів життя», забутих і людьми і Богом... «А бажано було б, щоб Таборова Рада, коли не має змоги спеціально заопікуватися інвалідами,—хоч би дбала про них нарівні з працюючими»,—говорить пан опікун над інвалідами в таборі Н. Ульм.

Як же насправді стоїть справа? Є реєстр інвалідів—фізично ушкоджених людей, інвалідів яких «б'є в очі», і їх усі бачать. Інвалідами ж, що мають травми якихось внутрішніх органів—можливо, навіть тяжчі від зовнішніх,—ніхто не цікавиться: невідомо навіть, в яких умовах вони перебувають. Та й для інвалідів, що є на обліку, громадськість табору, нам на сором, зробила мало. Існує, правда, інвалідська каса з добровільних датків і пожертв церков, що з її коштів оплачуються інвалідам вартість їх протезів.

Потрібні роботи щодо навчання інвалідів на таборових курсах, щоб набути якогось фаху,—не вельога, і тому на сьогодні є лише чотири інваліди—майбутні фотографи, що закінчили фото-ретушерські курси. Інші ж інваліди (крім кількох працюючих за своїми давніми фахами) не мають і не набувають фахів.

Ніхто не дбає про інвалідів, щоб поліпшити їхній матеріальний стан. А скільки тяганини по зачарованому колу: бльоковий—голова Таборової Ради—одяговий склеп а потім знову—бльоковий—в справі одержання якогось одягу чи взуття... Хоч би по одному черевикові кожному інвалідові на новий протез! Покищо все це без наслідку...

Щодо поліпшення мешканцевих умов інвалідів є, правда, деяке досягнення: пошастило дістати і—за діяльною допомогою п. інженера Ільницького—відремонтувати пристійну кімнату, робітню для майбутніх фотографів, де покищо... мешкає десять інвалідів...

Інваліди самі подають думку про потребу надалі створити торговельну кооперативу інвалідів, вклавши в неї наявні кошти і, можливо, побільшивши їх прибутком хоч би з однієї вистави таборового театру, збільшити інвалідські фонди і надати інвалідам посильну працю.

Пам'ятаймо,—умінням заопікуватися інвалідами завжди вимірюється культурний рівень народу. А ми ще й досі не довели своєї спромоги гідно розв'язати це важливе і невідкладне питання.

Як зі спортом?

Фізичне виховання та спорт у нас в таборі не тільки не мають популярності, а просто занедбані. Коли не рахувати тої невеликої кількості молоді, яка захоплюється футболом, або відбиванкою і робить це без вишколу, а як прийдеться,—то треба сказати, що спорту, як такого, в таборі взагалі не існує.

За важливість фізичної культури і спорту для нації взагалі, а для нас—українців, як для нації в поході, зокрема, нема чого говорити. Візьмим приклад з Фінляндії. Фіни—мала, але фізично добре вихована та загартована нація і ця риса прислужується фінам в їх боротьбі за свою незалежність і державу.

Замість солодких мрій про батьківщину, або, що ще шкідливіше, для української справи,—політиканства і вуличного героїзму, нашої молоді корисніше взятись за спорт і фізичну культуру. Погляньте на спортові площі та стадіони німців, подивіться, яка значна кількість німецької молоді займається спортом (а врахуйте те, що вони багато гірше харчуються, а працюють більше).

Ми маємо всі можливості щоб займатись спортом: і час і місце,—бракує тільки доброго розуміння важливості спорту. А тому, в нашому таборі не впорядкована спортова площа, не використовується водний басейн, тоді як дуже багато молоді не вміє плавати. У нас є спортова зала—в гаражі, але через байдужість технічного відділу її ніяк не можуть почати ремонтувати. Кілька ентузіастів спорту вичистили її від бруду, але вийшло, що чистили для того, щоб туди табір склав картоплю.

3 ЖИТТЯ ТАБОРІВ

ВІСТНИ З МАНГАЙМУ

«Жива газета». Нещодавно «Жива газета» мангаймівського табору відзначила свій скромний ювілей—50-те число «Ж. г.», що «вийшла» вперше 8 лютого ц. р. і досі «виходить» тричі на тиждень, ставши за час свого існування не тільки інформатором, але й важливим громадсько-виховним засобом.

Всі важливіші рішення Таборової Управи та поточні події знаходять свій відгук у «Живій газеті», причому вплив її значний і нічого так не бояться паскарі, як згадки про неї в «Ж. г.» Ця нова форма прилюдної інформації здійснюється в такий спосіб. У читальній залі читають «Живу газету», використовуючи для цього вистки з радіо, з заокеанської, української еміграційної, німецької, англійської і польської преси. Головний редактор пов'язує всі вистки коментарями і поясненнями. Газета починається передовою, далі—актуальна стаття з української преси, потім—гумор, фейлетон та таборові будні і вистки з табору. В дні історичних дат «Жива газета» приносить відповідну статтю. Всі матеріали, прочи-

тані на газеті, складаються для музею еміграції. Громадяни табору люблять свою газету і повною задоволю очікують кожного її числа. Цю нову форму інформації та виховання, відому вже подекуди, можна радити і всім іншим таборам.

Для хворих. Червоний Хрест мангаймівського табору, дбаючи за хворих таборян-українців, створив для них в українській та міській лічницях 2 бібліотеки, по 50 книжок кожна, і передав їх управам шпиталів. Обидві бібліотеки і далі поповнюються новими книжками.

Нові видання. В таборі утворено видавництво «Наша цісня», що має за своє завдання—видавати ноти популярних і легких для виконання хороших пісень. Перший випуск—«Три шляхи» Шевченка-Лисенка, уже вийшов друком.

Вийшла друком книжка Н. Федчука «Ану, станьмо, діти разом». Це збірка пісень із виправами, призначена для керівників дитячих садків, шкіл та Пласту. Ціна книжки 3 марки. Книжку можна замовити в Управі Табору.

Поляглим. Традиційне святкування Зеленосвяточних поминок поляглих за Україну героїв, таборяни відсвяткували урочисто і велично. Біля імпровісованої стрілецької могили з березовим хрестом в терновім вінку зібралося кілька сот таборян в день свята на паханиду помолитись за спокій і вічну пам'ять поляглих.

СКЛАЛИ ІСПИТ.

17-19-го травня ц. р. в українській реальній гімназії табору «Кайзер Вільгельм Казерне» в Мангаймі відбулася під головуванням проф. д-ра Я. Рудницького перша матура цієї середньої школи. До успішних кандидатів було прийнято 16 кандидатів. Успішно склали іспити всі абітурієнти, троє з визначною успішністю. Матура відбулася в приватності представників УНРРА.

3 ЛИСТА ДО РЕДАКЦІЇ

... Нас, українців, у м. Н. живе всього троє. Цілком відірвані від світу, від свого народу. Минулу осінь, зиму, та ще й до останнього часу ми дуже боялися примусової репатріації. Тим то у нас склалась думка, що, мабуть, у Німеччині вже більше нема нікого з наших втікачів. Думали—це, мабуть, тільки ми такі щасливі, що, живемо, а всі інші загинули. І от, 13 червня ц. р., зовсім несподівано до наших рук потрапило ч. 20 (27) газети «Українські Вісті», а разом ще й примірник української фотогазети «На чужині». Чи можете Ви собі уявити нашу радість, коли ми довідалися, що наші по-

братими не тільки живуть, а й видають газети рідною мовою.

З великою жадобою ми читали останні новини своєю рідною мовою, бо німецької мови на письмі не вміємо, газет німецьких не читаємо, отож не знаємо, що робиться в світі.

Несла описати Вам того враження, яке охопило нас, коли ми прочитали у газеті статтю «В обороні скитальців». Ми кілька раз перечитували її, бо не йняли віри, що в цілм світі знайшлося чимало людей, які дбають за нашу долю. Боже, який же тягар спав з наших плечей! І ми якось сразу відчували, що безпека вже не висить так низько над нашими головами. Хоч, правду казавши, спочатку ми не вірили, що воно й насправді так. Думали—це якась «провокація», аби приспати нашу пильність. До того часу ми такі нарікали на нашу долю. Здавалося, Бог відвернувся від нас, і нема в світі людини, котра б хоч трохи турбувалася за нашу долю, а тут, дивись,—несподіванка! Що воно за УНРРА?

Звісно, від такої перемены ми ожили, побадьорішали і укріпили в собі дух та надію, що наша Україна ще не вмерла, що вона, Україна наша, живе не тільки там, далеко на Сході, а й тут, на теренах Німеччини. А водночас у нас виникло бажання бути разом з нашими братами. Але як його зробити, до кого вдатися з приводу цього—не знаємо. Отож і до редакції газети «Укр. Вісті» маємо велике прохання допомогти нам у цьому, якщо не ділом, то хоч би порадами. Бо й надалі жити так одірвано від своїх людей, як ми досі жили, нам було б дуже тяжко. Крім цього, прохаємо Вас надсилати нам «Українські Вісті».

За все це зазделегідь складаємо Вам нашу сердечну подяку і бажаво Вам успіхів у вашій корисній роботі. Ваші брати.

ОГОЛОШЕННЯ

ЗУБРИЦЬКИЙ ВАСИЛЬ з Дорошова, пов. Самбір, шукає рідних та знайомих. Писати: МАНГАЙМ ДП Центр 23, Кайзер-Вільгельм-Казерне Укр. Група.

тарем—та на нього ніхто не звертає уваги.

Забава затягнулася на цілу четверть години. Подорожні починають нарікати, що через дурного цуцка так довго затримується поїзд.

Старий араб виходить з вагону і стає на приступці. Коли юрба черговий раз пробігла повз вагон—починає махати руками й пронизливо кричати, мов муэдзин з мінарету.

— Гей! о-гей! Правовірні! Послухайте мене, правовірні! І чого ви всі такі дурні? І чого ви за тим паршивим цуццем гаєте? Та ж скажіть моїй старій відмі, щоб вона його покликкала і воно саме прийде їй до рук!

В юрбі, що затрималася, дехто засміявся з простоти розв'язки, але частина розохочених до забави вояків—рішила її продовжити. Та кондуктори, розсіпавшись в лаву, штурханцями прогнали військо з лінії залізничної. Два з них вхопили за руки «відьму» й поволокли її навір.

Через хвилину—цуцик був у неї на руках. Вона простягала його кондукторам, але ті замехали руками й примусили бабу саму занести собаку до скриньки.

Спізнившись на двадцять сім хвилин, поїзд рушає далі, розтинаючи чмханням паротягу тишу пустелі.

Кінець.

ПОДОРОЖНІ ЗИГЗАГИ

(Закінчення).

Кондуктор називає цифру п'яст-рів.

Шейх повагом дістає шкіряний кашпук, відраховує п'ястри і простягає арабці.

— На, купи квиток.

Стара висовує з-під хустки обидві долони, перераховує п'ястри, викидає їх похалпиво кудись за собаку, за пазуху й мовчить.

Подорожні починають обурюватись. Мулла, що досі, з філософським спокоєм, приглядався—загрозило підняв руку.

— Жінко! Зараз купи квиток і віддай собаку туди—де він має їхати по закону.

Арабка злякано поставила цуцка на підлогу і дістала з-за пазухи шнурок з п'ястрами. Дрижачими пальцями розв'язує його, рахує монети і, жалісно зітхнувши, простягає кондукторові. Той випи-сує і дає їй квиток.

Але взяти цуцка не так легко. Він з гарчанням крутиться на всі боки і ляскає зубами. Один з кондукторів скидає з себе куртку, накидає на цуцка й несе його з вагону. Цуцик скавувати і в момент, як кондуктор скочив з приступки на землю, виривається з рук і зникає під вагоном.

— Втік!—кричать араби від вікна до старої.

Арабка безцеремонно відштовхує мене на бік і сама стає в вікні—руки в боки.

— Ану—де мій собака?! Квиток ось у мене! Я закони знаю! Ви за собаку відповідаєте, такі-сякі харцизники!

Обурено вертас на своє місце і причитує щось під носом,—мабуть бажає кольок і болячок в кондукторські боки.

Кондуктори стають навкарчачки й лізуть під вагон ловити цуцка. Той із скавунінням біжить поплід вагонами на другий кінець поїзду. Відтіл починають його гнати інші кондуктори. Через пару хвилин вся обслуга поїзда, включно з машиністом, ловила цуцка. До обслуги прилучилися добровільці з подорож-них.

Вояки спочатку приглядалися, потім почали допомагати вигуками, а пізніше одинцем і гуртами—побігли на допомогу.

В'юкний цуцик прослизує поміж ніг, описує півкруги й знову губиться в темряві під вагонами.

Ловці входять в азарт, з дикими викриками розглядаються вистріли в повітря, верблюди, один по однім, підводяться і з зацікавлен-ням приглядаються—що то діється.

Начальник станції, що давно відсвістав від'їзд, ласться, махає лі-

ХРОНІКА

УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

○ ЗАЛЬБґУРГ (Австрія). У травні тут відбувся концерт видатного українського віртуоза-піаніста проф. А. Караліса.

○ ІНСБРУК. Тут вийшло друге число «Звона» (література, мистецтво, критика)—органу українського мистецького фронту молодих. 80 сторінок.

○ «Український голос» (Канада) ч. 18 повідомляє, що в Канаді вийшла книга Н. Григоріва «Війна і українська демократія» (англійською мовою).

○ «Новий шлях» ч. 31. В Саскачевані (Канада) демонструється кінofilm під назвою «Трагедія Закарпатської України» (з часів самостійності З. України).

ДІТИ НА СЦЕНІ

Закінчення учбового року в школі українського табору в Ульмі відзначено улаштуванням дитячої імпрези. Учні школи та дитячого садка виступали на сцені театру з низкою цікавих точок. Імпровізацій, ритмічні рухи, деклямації, народні танці, барвисті українські національні строї—все це приємно тішило численних глядачів та представників місцевої УНРРА. Так у шкільному святі відбилася шира праця учителів школи та вихователюк дитячого садка, яку вони щораз більше віддають справі всебічного розвитку і виховання нашої любові української дитини.

В. Г.

МАТУРАЛЬНІ КУРСИ

Мангаймська гімназія організує матуральні курси. Кандидати можуть зголосуватись до 10. липня, е вигляди на прийняття їх до табору та мешкання в гуртожитку. Листи по інформації писати до управи на адресу: Мангайм, ДП Центр Кайзер-Вільгельм-Казерне, Укр. Група.

Управа.

ПОПРАВКА.

В статті «Соціалісти проти комуністів» («У. В.» число 21-22, ст. 2) у першому абзаці другої шпальти трапилася помилка. Замість: «Сьогодні у французькій комуністичній партії...» Слід читати: «Сьогодні у французькій соціалістичній партії помітні величезні зміни...»

ПОПРАВКА.

В статті «Петлюра журналіст» вміщеної в 19 (26) числі нашої газети в наслідок скорочення допущено розірваність у тексті, що приводить до перекручення змісту. Отже, у другій шпальті після 57 рядка від слів «колоду по світу веляються» має бути:

«Не пошастило. Наступне, друге число «Слова» було сконфісковано в друкарні і вже більше не побачило воно світа. Щойно в р. 1917 починає в Харкові виходити новий орган Укр. Соц. Дем. Роб. Партії під назвою «Робітник», що ставив своїм завданням продовжувати лінію, яку намітило закриті владою «Слова».

Без цього уривка виходить, що уступ «Був це час...» (і т. д.), що йде далі, відноситься до р. 1915, а не до 1917, як це має бути.

Редакція «Українські Вісті».

ОГОЛОШЕННЯ

Видавництво «Українські Вісті» повідомляє, що продавати наш часопис можна не дорожче ціни, зазначеної на часописі. Хто продає дорожче, той робить це на власну руку. Просимо читачів повідомляти нам прізвища таких осіб.

Видавництво.

ОГОЛОШЕННЯ

Вийшла з друку «Пам'ятка шофера»—урядові знаки для шоферів, та основні правила авторуку.

Набути можна в українській книгарні „ПРОМІНЬ“ Ансбах, Шлоссштрассе. ч. 17-19,

Видає Спілка Українських Письменників та Журналістів в Ульмі.

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: „Ukrajinski Wisti“, Neu Ulm, Reinhardt Kaserne. Permitted by authority of Military Government.

U 30. 27. 6. 46. R. Abt. Nue Ulm